

PHÂN TÍCH SỰ KHÁC BIỆT VỀ ĐẦU TƯ CỦA DOANH NGHIỆP THEO HÌNH THỨC SỞ HỮU BẰNG PHƯƠNG PHÁP PHÂN RÃ OAXACA-BLINDER

Ngày nhận: 10/8/2015
Ngày nhận lại: 28/10/2015
Ngày duyệt đăng: 10/01/2016
Mã số: 01+02-16-03

Lê Văn Hưởng (*)
Nguyễn Minh Hà (**)
Lê Bảo Lâm (***)

Tóm tắt: Mục tiêu của nghiên cứu là phân tích sự khác biệt đầu tư của doanh nghiệp theo hình thức sở hữu bằng phương pháp phân rã Oaxaca-Blinder (1973). Với dữ liệu là 27.472 doanh nghiệp thuộc 13 tỉnh, thành phố vùng Đồng bằng sông Cửu Long, kết quả cho thấy có sự khác biệt về đầu tư giữa nhóm doanh nghiệp nhà nước (DNNN) và nhóm doanh nghiệp ngoài nhà nước (DNNNN). Xét trên tổng thể, các DNNNN đầu tư nhiều hơn các DNNN, tuy nhiên có tồn tại sự phân biệt đối xử trong đầu tư giữa hai nhóm doanh nghiệp này và các DNNN được ưu đãi nhiều hơn. Các đặc điểm của doanh nghiệp về quy mô lao động, tổng tài sản, tài sản cố định, doanh thu và lợi nhuận làm tăng khoảng cách chênh lệch đầu tư giữa hai nhóm doanh nghiệp. Trong khi đó, các yếu tố phản ánh khu công nghiệp, đầu tư ở năm trước, nợ phải trả, tình trạng nhập khẩu, đặc điểm riêng của một số tỉnh đã thu hẹp khoảng cách về đầu tư giữa DNNN và DNNNN.

Từ khóa: Doanh nghiệp, đầu tư, Oaxaca-Blinder, nhà nước, tư nhân.

Giới thiệu

Đến nay đã không có nhiều bằng chứng thực nghiệm về mối quan hệ trực tiếp và không đồng nhất giữa hình thức sở hữu và đầu tư của doanh nghiệp. Trên thực tế, nhiều nghiên cứu đã xác định các hạn chế tài chính do hình thức sở hữu để gián tiếp kiểm tra mối quan hệ giữa hình thức sở hữu và đầu tư trong doanh nghiệp. Hình thức sở hữu của doanh nghiệp khác nhau sẽ có ảnh hưởng khác nhau đến nguồn vốn đầu tư. Nói một cách đơn giản, nguồn lực sẵn có để cấp vốn cho đầu tư sẽ thay đổi nếu quyền sở hữu của doanh nghiệp thay đổi; do đó sẽ thay đổi một loạt các kế hoạch cho các dự án đầu tư trong doanh nghiệp.

Phương pháp phân rã Oaxaca-Blinder (1973) được sử dụng rộng rãi trên thế giới để nghiên cứu sự khác nhau (khoảng cách) trong giá trị trung bình của hai nhóm, chẳng hạn kỹ thuật này thường được sử dụng để phân tích sự khác biệt về lương theo giới tính, dân tộc, khu

vực kinh tế... Tuy nhiên, ít có nghiên cứu sử dụng phương pháp này để phân tích sự khác biệt đầu tư theo hình thức sở hữu của doanh nghiệp, đặc biệt là ở Việt Nam. Nghiên cứu này nhằm mục đích xác định những yếu tố tạo nên sự khác biệt về đầu tư của doanh nghiệp giữa nhóm các DNNN và nhóm các DNNNN bằng phương pháp phân rã Oaxaca-Blinder.

Cơ sở lý thuyết và các nghiên cứu trước

Nghiên cứu trình bày lý thuyết đầu tư để làm rõ các yếu tố dẫn đến sự khác biệt trong đầu tư giữa các doanh nghiệp. Theo Romer (2012), giả sử một doanh nghiệp có thể sử dụng một lượng vốn với giá thuê vốn là r_K . Lúc đó, lợi nhuận của doanh nghiệp được cho bởi công thức:

$$\text{Lợi nhuận} = \pi(K, X_1, X_2, \dots, X_n) - r_K K \quad (1)$$

Trong đó, K là lượng vốn mà doanh nghiệp sử dụng và X là các đầu vào khác được doanh